

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
СЕНАТ УНИВЕРЗИТЕТА

П Р А В И Л А
СТУДИРАЊА НА I И II ЦИКЛУСУ СТУДИЈА

Бања Лука, 03.09.2015. године

На основу члана 64. став 2. тачка в) Закона о високом образовању (“Службени гласник Републике Српске”, број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15) и члана 33. Статута Универзитета у Бањој Луци, Сенат Универзитета у Бањој Луци на 46. сједници, одржаној 03.09.2015. године, д о н и о ј е

П Р А В И Л А

СТУДИРАЊА НА I И II ЦИКЛУСУ СТУДИЈА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилима ближе се уређују организација и трајање студија, услови уписа студената, структура студијског програма, организација наставе, упис и обнова године, евалуација наставног процеса, статус и размјена студената, вредновање рада студената, евалуација рада и знања студената, јавност одржавања испита, испитни рокови, завршни испит, завршни рад, мастер рад, као и друга релевантна питања од значаја за извођење I и II циклуса студија на Универзитету у Бањој Луци (у даљем тексту: Универзитет).

Члан 2.

Студије I и II циклуса, као и интегрисане студије (у даљем тексту: студије I и II циклуса), на Универзитету организују се и изводе у складу са правилима студирања заснованим на Европском систему преноса бодова - ECTS (European Credit Transfer System).

II ОРГАНИЗАЦИЈА СТУДИЈА

Члан 3.

Универзитет, односно његове организационе јединице (у даљем тексту: факултет/Академија умјетности, те комбиновани студијски програм у смислу примјене ових Правила) организују и изводе студије, односно студијске програме I и II циклуса, из образовних и стручних области за које су лиценцирани.

Студијски програми подијељени су на академске године и семестре.

У складу са принципима ECTS-а, обим студијског програма износи 60 ECTS бодова у једној студијској години, односно 30 ECTS бодова у једном семестру. Један бод изражава радно оптерећење студента у износу од 30 часова рада.

Број бодова за поједини предмет одређује се према броју часова наставе (теоријске или практичне, вјежбе, семинари и слично) и времена за учење код припреме за провјеру знања и оцјењивање (тестови, колоквијуми/писмене провјере знања, завршни испити).

Трајање студија

Члан 4.

Студије I циклуса на академским студијским програмима за стицање дипломе студија овог циклуса трају најмање три академске године, а највише четири академске године.

Студије I циклуса студија у трајању од три академске године вреднују се са 180 ECTS бодова, а студије I циклуса у трајању од четири академске године вреднују се са 240 ECTS бодова.

Изузетак од става 1. и 2. овог члана су студије медицине, стоматологије и фармације које се изводе као интегрисане студије и обухватају I и II циклус студија. Студије медицине и стоматологије трају шест академских година и вреднују се са 360 ECTS бодова, а студије фармације трају пет академских година и вреднују се са 300 ECTS бодова.

Студије II циклуса на академским студијским програмима за стицање академских звања трају једну или двије академске године, а вреднују се са 60, односно 120 ECTS бодова и то на начин да у збиру са I циклусом студија износе 300 ECTS бодова.

Члан 5.

Настава на Универзитету се организује и изводи у току академске године која, по правилу, почиње 01. октобра и траје 12 календарских мјесеци.

Академска година се организује у два семестра, гдје се у сваком семестру планира по 15 седмица наставе (зимски и љетни семестар), што подразумијева 30 седмица годишње током којих студент прати наставу у виду:

- 1) предавања (П),
- 2) вјежби (В),
- 3) колоквијума (К) / писмене провјере знања ППЗ,
- 4) семинарски рад (С)
- 5) теренске наставе (ТН) и
- 6) самосталног рада студента.

Преостале седмице су предвиђене за одржавање других облика наставе у виду консултација, завршавања појединих студијских обавеза, завршних испита и паузе између семестара.

Члан 6.

У оквиру наставног процеса предвиђен је седмични фонд од укупно 40 сати, од чега непосредни наставни рад са студентом износи 20-25 сати седмично у оквиру једног семестра.

Изузетно, обим сати непосредног рада са студентом у току седмице може бити и већи, уколико је односни студијски програм лиценциран са већим обимом седмичног оптерећења.

Један наставни час траје 45 минута.

Вријеме и начин остваривања појединих облика студија утврђује се академским календаром и годишњим распоредом рада који дефинише студијски програм, а у складу

са количином рада потребном за успјешно завршавање сваког појединачног предмета израженом кроз придружене ECTS бодове.

Тачан календар организације и реализације студијских програма за академску годину утврђује и објављује Сенат Универзитета, најкасније два мјесеца прије почетка академске године.

Члан 7.

Студент који је положио све испите предвиђене за уписани студијски програм и испунио све остале обавезе прописане Статутом Универзитета и овим Правилима, стиче диплому студија I и II циклуса одговарајућег студијског програма.

Уз диплому I и II циклуса студија издаје се и додатак дипломи који садржи информације о стеченим знањима, вјештинама и компетенцијама носиоца дипломе и друге податке у складу са Законом, Статутом Универзитета и другим подзаконским актима.

Услови уписа на I циклус студија

Члан 8.

Студијским програмима I циклуса студија имају приступ сва лица која су завршила четворогодишњу средњу школу у Републици Српској, Брчко Дистрикту и Федерацији Босни и Херцеговини, као и лица која су средњу школу завршила у иностранству.

Докази о завршеној средњој школи, свједочанства и дипломе стечене у иностранству подлијежу обавези нострификације коју врши Министарство просвјете и културе Републике Српске.

Поступку нострификације не подлијежу свједочанства и дипломе стечене у Републици Србији, а сходно Споразуму о узајамном признавању докумената у образовању и регулисању статусних питања ученика и студената („Службени гласник Републике Српске“, број 79/05).

Члан 9.

Класификација и избор кандидата за упис врши се на основу пријемног испита или испита за провјеру склоности и способности и постигнутог успјеха у претходном образовању, према условима конкурса.

Кандидат се уписује на одређени студијски програм на конкурентској основи, а може се узети у обзир:

- 1) успјех у претходном образовању,
- 2) врста претходног образовања,
- 3) резултати постигнути на пријемном испиту,
- 4) резултати постигнути на испиту за провјеру склоности и способности и
- 5) други резултати значајни за упис кандидата.

Редослијед кандидата за упис на I циклус студија утврђује се на основу критеријума из претходног става, а сходно укупном броју бодова остварених кроз резултате у претходном образовању, резултате постигнуте на пријемном испиту, односно

на испиту за провјеру склоности и способности, и друге резултате значајне за упис кандидата.

Факултети/Академија умјетности/комбиновани студијски програм могу својим правилима студирања утврдити додатне критеријуме за упис кандидата у складу са специфичностима студијског програма који изводе, с тим да додатни критеријуми не могу бити у супротности са критеријумима које је утврдио Сенат Универзитета у овим Правилима.

Провођење пријемног испита, односно испита за провјеру склоности и способности, као и рангирање кандидата за упис на студијски програм I циклуса студија проводи комисија коју рјешењем именује декан факултета/Академије умјетности, односно руководилац комбинованог студијског програма.

Услови пријемног испита, односно услови испита за провјеру склоности и способности и начин полагања, се објављују у јавном конкурс за упис студената.

Члан 10.

Упис студија обавља се на основу јавног конкурса који објављује Универзитет, у роковима утврђеним законом, а на основу одлуке Владе Републике Српске о броју студената за упис на прву годину студија I циклуса у одговарајућој академској години на јавним високошколским установама.

Страни држављани уписују се на студиј под једнаким условима као и држављани Републике Српске/БиХ.

Право на упис стиче кандидат који је рангиран у оквиру броја студената утврђеног одлуком Владе Републике Српске о броју студената за упис на прву годину студија I циклуса у одговарајућој академској години на јавним високошколским установама.

Ранг-листа кандидата објављује се на огласној табли факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма и веб-страници Универзитета/факултета/Академије умјетности.

Кандидати за упис на студијски програм I циклуса студија могу поднијети приговор на поступак рангирања. Приговор се подноси декану факултета/Академије умјетности, односно руководиоцу комбинованог студијског програма у писаној форми. Декан/руководилац комбинованог студијског програма рјешава жалбу кандидата у року од 48 часова, при чему је донесена одлука коначна.

Кандидат који је остварио право на упис, а у предвиђеном року није извршио упис, губи право уписа, а умјесто њега право на упис стиче сљедећи квалификовани кандидат на ранг-листи. Изузетно, у случају да кандидат који остари право на упис не изврши упис из оправданих разлога у предвиђеном року, може поднијети захтјев декану за накнадни упис.

Члан 11.

Кандидати који су у оквиру Универзитета или на другим универзитетима сродних студија студирали по наставном плану и програму прије увођења ECTS бодова, или су завршили академске студије у складу ECTS системом на другим универзитетима из сродних области, могу захтијевати да им се изврши вредновање наведених студија и остварених резултата студирања у еквивалентан број ECTS бодова према наставном

плану и програму неког од факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма ради уписа или наставка студија на I циклусу, према Правилник о поступку еквиваленције раније стечених звања, поступку вредновања високошколских исправа и за потребе наставка школовања на Универзитету у Бањој Луци.

Услови уписа на II циклус студија

Члан 12.

Конкурс за упис на студије II циклуса расписује Универзитет, а на основу одлуке Владе Републике Српске о броју студената који се уписују на прву годину студија II циклуса у одговарајућој академској години на јавним високошколским установама.

На студијске програме II циклуса студија могу се уписати кандидати који су на академским студијама I циклуса стекли најмање 180 ECTS бодова, односно 240 ECTS бодова, с тим да факултети/Академија умјетности/комбиновани студијски програм могу својим правилима студирања (у даљем тексту: Правила факултета/Академије умјетности) дефинисати додатне услове за упис на II циклус студија.

Право пријаве на конкурс за упис на II циклус студија вреднованих са 60 ECTS бодова имају кандидати који су претходно завршили I циклус одговарајућих академских студија и стекли најмање 240 ECTS бодова.

Право пријаве на конкурс за упис на II циклус студија вреднованих са 120 ECTS бодова имају кандидати који су претходно завршили I циклус одговарајућих академских студија и стекли најмање 180 ECTS бодова.

Члан 13.

Заинтересовани кандидати подносе пријаву на конкурс за упис на II циклус студија у року одређеним конкурсом. Уз пријаву на конкурс, кандидати прилажу документацију предвиђену конкурсом.

Уколико је кандидат завршио студије I циклуса у иностранству, потребно је да покрене поступак вредновања стране високошколске исправе, у складу са општим актом Универзитета.

Изузетно од претходног става, поступку еквиваленције стране високошколске исправе не подлијежу дипломе стечене у Републици Србији, а у складу са одредбама Споразума о узајамном признавању докумената у образовању и регулисању статусних питања ученика и студената („Службени гласник Републике Српске“, број 79/05).

Члан 14.

У случају да је кандидат завршио студијски програм I циклуса студија који припада другој научној/умјетничкој области у односу на студијски програм који жели да упише на II циклусу студија, или је завршио основне студије по старом наставном плану и програму на Универзитету или неком од других универзитета у земљи или иностранству, потребно је да поднесе захтјев за покретање поступка еквиваленције, у

складу са општим актом Универзитета, с циљем утврђивања еквивалентног броја ECTS бодова.

Вођење поступка еквиваленције повјерава се комисији коју именује наставно-научно/умјетничко вијеће факултета/Академије умјетности/ вијеће комбинованог студијског програма за сваки студијски програм (у даљем тексту: вијеће факултета/Академије/комбинованог студијског програма).

Комисија има предсједника, а у свом раду може тражити помоћ и мишљење наставника који нису чланови комисије.

За сваки предмет из наставног плана студијског програма I циклуса исказује се процентуална еквивалентност на основу података добијених из једног или више наставних предмета који се налазе у приложеном наставном плану и програму подносиоца захтјева.

Ови предмети се наводе у посебној колони са оцијењеним процентним учешћем у исказаној еквивалентности. Процентно исказивање се по правилу врши са кораком 5%.

На основу процентне вриједности добијене у складу са претходним ставом овог члана, прерачунава се еквивалент ECTS бодова за сваки предмет из наставног плана студијског програма I циклуса (заокружено на двије децимале).

Еквивалент ECTS бодова за изборне предмете врши се узимајући у обзир предмет/предмете из наставног плана и програма подносиоца захтјева који су најповољнији за кандидата. При томе се води рачуна да било који предмет из наставног плана и програма подносиоца захтјева може учествовати у процентуалној еквивалентности са најмање 80%, а највише 100%.

Члан 15.

Кандидатима који су у оквиру Универзитета или других универзитета сродних студија студирали по наставном плану и програму прије увођења ECTS бодова, или су завршили академске студије у складу ECTS системом на другим универзитетима из сродних области, врши се вредновање наведених студија и остварених резултата студирања у еквивалентан број ECTS бодова према наставном плану и програму неког од факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма, а за потребе уписа или наставка студија на II циклусу студија Универзитета.

Члан 16.

Факултет/Академија умјетности/комбиновани студијски програм својим правилима студирања дефинишу поступак вредновања студија из члана 15. ових Правила.

Приједлог о утврђеном еквивалентном броју ECTS бодова, потписан од стране предсједника комисије, доставља се вијећу факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма на разматрање и усвајање.

Коначно рјешење о вредновању студија потписује декан факултета/Академије умјетности последице добијања позитивног мишљења од стране вијећа факултета/Академије умјетности, односно ректор након добијања позитивног мишљења од стране вијећа комбинованог студијског програма.

Члан 17.

У случају да је број пријављених кандидата већи од броја утврђеног у конкурс, избор кандидата који су стекли право за упис врши се на конкурентној основи.

Факултети/Академија умјетности/комбиновани студијски програми могу прописати и додатне критеријуме за рангирање кандидата (испит за провјеру склоности и способности и слично), што јасно мора бити назначено у тексту конкурса.

Број бодова које кандидат може освојити на основу прописаног додатног критеријума, као и потребан минималан број бодова, дефинише факултет/Академија умјетности/комбиновани студијски програми.

Члан 18.

Редослијед кандидата за упис на студијски програм II циклуса студија утврђује се на основу укупног броја остварених бодова.

Право на упис стиче кандидат који је рангиран у оквиру утврђеног броја студената из става 1. члана 12. ових Правила. Ранг-листа кандидата објављује се на огласној табли и веб-сајту надлежне организационе јединице.

Кандидати за упис на студијски програм II циклуса студија могу поднијети приговор на поступак рангирања. Приговор се подноси декану факултета/Академије умјетности, односно руководиоцу комбинованог студијског програма у писаној форми. Декан факултета/Академије умјетности/руководилац комбинованог студијског програма рјешава жалбу кандидата у року од 48 часова, при чему је одлука коначна.

Кандидат који је остварио право на упис а у предвиђеном року није извршио упис, губи право уписа, а умјесто њега право на упис стиче сљедећи квалификовани кандидат на ранг-листи.

Структура студијског програма

Члан 19.

Студијски програм је скуп обавезних, изборних и факултативних предмета, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбјеђују неопходна знања и вјештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.

Студијским програмом утврђују се:

- 1) назив и циљеви студијског програма,
- 2) модел студијског програма,
- 3) област образовања којој припада студијски програм,
- 4) поље образовања којој припада студијски програм (најмање 51% предмета припада једној области образовања),
- 5) врста студија,
- 6) исход процеса учења,
- 7) научни, академски, односно струковни назив који се стиче у складу са законом,
- 8) услови за упис на студијски програм,
- 9) листа обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем,

- 10) начин извођења студија и полагања испита за све облике стицања високог образовања,
- 11) трајање студија и потребно вријеме за извођење појединих облика студија,
- 12) предвиђени број часова за поједине предмете и њихов распоред по годинама,
- 13) бодовна вриједност сваког предмета исказана у складу са ECTS бодовима,
- 14) бодовна вриједност завршног рада исказана у складу са ECTS бодовима,
- 15) услови уписа студента у сљедећи семестар, односно сљедећу годину студија, те предуслови за упис појединих предмета и групе предмета,
- 16) начин избора предмета из других студијских програма,
- 17) услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија и
- 18) остала питања од значаја за извођење студијског програма.

Бодовна вриједност предмета из тачке 13) става 2. овог члана израчунава се у складу са Упутством о израчунавању бодовне вриједности предмета који је саставни дио ових Правила.

Наставним планом се утврђују: трајање студија, наставни предмети и њихов распоред по семестрима и годинама, тип предмета, број ECTS бодова, те број часова за разне облике наставе.

Студијски програми су конципирани за одговарајуће излазне профиле, са посебно назначеним обавезним условима за прелазак између појединих студијских програма.

Члан 20.

Подаци о предмету садрже:

- 1) назив предмета и одговарајућу шифру за лакшу идентификацију предмета, припадајућу научну/умјетничку област образовања,
- 2) друге облике наставе намијењене стицању и усавршавању професионалних знања и вјештина (семинари, тематске клинике, дебатни часови, практични рад, теренски рад и друго),
- 3) исходе учења (стечена знања и вјештине),
- 4) кратак опис програма предмета који омогућава разумијевање његове садржине од стране студената и других потенцијалних партнера,
- 5) процјену нивоа предмета, што подразумева јасну назнаку потребних предзнања са навођењем обавезних предмета које је потребно положити (условљеност другим предметом-предметима),
- 6) циљеве изучавања предмета,
- 7) процјену постављених циљева и листу стручне литературе,
- 8) назнаку о обавезним и изборним предметима,
- 9) име/на наставника и сарадника,
- 10) дужину трајања наставе - годину студија, семестар, број часова седмично, мјесто предмета у укупном прегледу (дијаграм структуре студија),
- 11) наставне методе и савлађивање градива - предавања, консултације, вјежбе, лабораторијске вјежбе, семинари, теренски рад и слично, са бројем седмичних часова и укупним бројем седмица трајања одређене активности,

- 12) начин полагања и трајања испита - облици провјере знања током наставе, њихова учесталост и вредновање практичног рада и других облика индивидуалног рада (семинарски радови, пројекти и друго), начин и термини полагања испита,
- 13) посебну назнаку предмета на којим се настава изводи на неком од страних језика,
- 14) ECTS бодове предвиђене за одређени предмет, у складу са општим принципима ECTS-а, уз назнаку броја бодова за битне активности предвиђене програмом предмета (лабораторијски рад, теренски рад, итд.).

Студентима се обезбјеђују информације о карактеру предмета за који се опредјељују чиме се дефинишу/одређују објективне могућности похађања истих у погледу броја студената који ће их похађати.

Факултети/Академија умјетности/комбиновани студијски програм задржавају право да на почетку сваког семестра донесу одлуку о структури изборних предмета за које се може организовати настава, на основу интересовања кандидата и расположивих ресурса.

Организација наставе

Члан 21.

Настава се организује и у виду вјежби, консултација, хоспитација, рада у фоно-лабораторију, рада у медијатеци или рачунарском центру, рада у читаоници и библиотеци факултета/Академије умјетности, индивидуалног и/или групног учествовања у стручним и научним пројектима и/или истраживањима, практичне наставе, студијске посјете и других повремено организованих облика наставе.

Члан 22.

Студенти су обавезни да похађају предавања, вјежбе, семинаре и остале видове наставе у складу са њиховим статусом.

Присуство свим видовима наставе је обавезно, а евиденцију води одговорни наставник или сарадник, коју студент потврђује својим потписом. На основу ове евиденције, студент по одслушаном семестру добија потпис од предметног наставника.

У току семестра редовни студент може неоправдано одсуствовати највише 20% од укупног фонда сати за сваки облик наставе по једном предмету (изузев лабораторијских вјежби), осим у случају који је дефинисан ставом 1. члана 36. ових Правила.

Правилима студирања факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма може се одредити максимално оправдано изостајање редовног студента у току наставе.

Редовни студент који неоправдано изостане са наставе више од 20% од укупног фонда сати у току семестра, неће добити потпис одговорног наставника и сарадника, а тиме губи и могућност да приступи завршној провјери знања. На тај начин студент губи право на овјеру семестра који је уписао.

Члан 23.

Настава се изводи према утврђеном распореду часова. Факултет/Академија умјетности/комбиновани студијски програм је дужан да распоред часова објави најкасније 10 дана прије почетка наставе.

Члан 24.

Предметни наставник обавезан је да на првом часу наставе упозна студенте са планом рада на предмету, а у складу са чланом 20. ових Правила. Студенти имају право на извод из плана рада у писаној форми.

При утврђивању планова мора се водити рачуна да се ускладе термини полагања колоквијума/писмене провјере знања, тако да два колоквијума/писмене провјере знања не могу бити организовани у једном дану, о чему се стара продекан за наставу факултета/Академије умјетности, односно руководиоца комбинованог студијског програма.

Колоквијуми/писмене провјере знања се у правилу организују у терминима утврђеним за извођење наставе из предмета из којих је предвиђено полагање колоквијума/писмене провјере знања.

Члан 25.

Задаци предвиђени за индивидуални рад студента (семинарски, домаћи и графички рад, пројекат, елаборат и друго) треба да буду равномјерно распоређени у току семестра. Укупни обим ових задатака треба бити усаглашен са оптерећењем предвиђеним на предмету, сагласно броју ECTS бодова додијељених том предмету.

Наставник је дужан да у току наставе, као и током израде самосталних задатака и припреме за провјеру знања помогне студентима организовањем консултација. Термини и вријеме за консултације треба да буду усклађени са наставом тако да су доступни студентима, а објављују се на веб-страници и/или огласној табли факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма.

Промјена распореда часова и плана рада у току наставе, по правилу, није допуштена, осим ако су у настави ангажовани гостујући професори. Ако се укаже потреба за промјеном (због болести наставника или слично), продекан за наставу је одговоран за утврђивање промјене у договору са предметним наставником.

Члан 26.

Поједини облици наставе могу се организовати у форми „учења на даљину”, с тим да се испит одржава у сједишту Универзитета.

Практични рад, теренска настава и стручна пракса се организују и изводе као саставни дио редовне наставе.

Организација и начин извођења наставе на ванредном студију се регулише посебним актом Универзитета.

Пријављивање предмета и евиденција

Члан 27.

Студент пријављује предмете које слуша у наредном семестру прије почетка наставе у том семестру, при чему може да пријави само оне предмете за које је стекао предуслов сходно пропозицијама студијског програма.

Избор предмета врши се на начин да укупни збир ECTS бодова буде 30 за семестар, односно 60 ECTS бодова за академску годину, осим у случајевима ако је овим Правилима утврђено другачије.

Члан 28.

По истеку термина предвиђених за пријављивање предмета формирају се спискови студената по предметима за наредну студијску годину и објављују на огласној табли и веб-страници факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма за сваки студијски програм и предмет.

Студент не може промијенити студијски предмет/е након његове верификације од стране студентске службе факултета/Академије умјетности.

Подаци о пријављеном оптерећењу уносе се у евиденциони картон студента.

Упис и обнова академске године и апсолвентског стажа

Члан 29.

Студент стиче услов за упис наредне академске године у складу са Законом.

Изузетно, с циљем бржег завршавања студија, успјешном студенту може се омогућити упис и више од 60 ECTS бодова у једној академској години, али не више од 90 ECTS бодова, под сљедећим условима:

- 1) да је остварио просјечну оцјену током цјелокупних студија од најмање 9,00 и
- 2) да је положио све испите из претходних и текуће академске године, предвиђене наставним планом, најкасније у октобарском испитном року.

У случају да студент не испуни услове за упис наредне године студија, обнавља годину и има право да прати наставу и полаже испите из наредне године студија у складу са Законом, под условима који су дефинисани правилима студирања факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма.

Након истека прве године апсолвентског стажа на I циклусу студија, студент апсолвент обнавља апсолвентски стаж, уз обавезу трошкова регулисања статуса и трошкова полагања испита.

Студентска служба факултета/Академије умјетности води евиденцију о предметима лиценцираног студијског програма које студент из става 3. овог члана може слушати и полагати у наредној години студија, о чему се води посебна евиденција.

Подаци уписани у евиденцију из става 4. овог члана уписују се у студентску књижицу (индекс) и матичну књигу, након што студент упише годину студија за коју је вођена евиденција.

Члан 30.

При поновном упису академске године, студент може изабрати друге изборне предмете.

На лични захтјев, катедра факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма може студенту одобрити факултативно слушање неких предмета уколико оцијени да за то постоје организационе могућности и да је захтјев оправдан.

У случају измјене садржаја студијског програма, студент који понавља похађање наставе обавезан је да прихвати настале измјене.

Овјера семестра и академске године

Члан 31.

Студентска служба факултета/Академије умјетности, одговорни наставник и сарадник воде комплетну евиденцију реализованих наставних активности.

Индекс студента се обавезно овјерава на крају семестра и академске године, уписом броја освојених ECTS бодова по семестру и студијској години.

Евалуација наставног процеса

Члан 32.

Праћење квалитета наставног процеса спроводи се анкетирањем студената, а у складу са одредбама Правилника о анкетирању студената о квалитету наставног процеса.

III СТАТУС СТУДЕНТА НА I И II ЦИКЛУСУ СТУДИЈА

Члан 33.

Статус студента стиче се уписом на одговарајући студијски програм и закључивањем уговора о студирању.

Приликом уписа, студент може да стекне један од сљедећих статуса студента, и то:

1. редовни студент
  - 1.1. студент чије се студије финансирају из буџета Републике;
  - 1.2. студент који суфинансира своје школовање;
  - 1.3. студент страни држављанин;
2. ванредни студент.

Члан 34.

Статус студента престаје под условима утврђеним Законом, Статутом Универзитета и статутима факултета/Академије умјетности, и то:

- 1) завршетком студијског програма и стицањем звања за које се студент школује,

- 2) исписом из високошколске установе прије завршетка студија,
- 3) када студент не упише наредну годину студија, а не мирују му права и обавезе студента,
- 4) не обнови упис у исту годину у прописаном року, а не мирују му права и обавезе студента,
- 5) када високошколска установа изрекне студенту дисциплинску мјеру искључења са високошколске установе.

Статус редовног студента престаје кад студент не заврши студије до истека рока који се утврђује у двоструком броју академских година потребних за реализацију студијског програма. У двоструки број академских година убраја се и апсолвентски стаж.

Члан 35.

Уколико студент не регулише свој статус и то на начин да упише наредну годину студија или обнови исту студијску годину, губи статус студента и има право да се поново упише на исту студијску годину, под сљедећим условима:

- 1) упис академске године може обавити само на почетку академске године;
- 2) студије може наставити у статусу ванредног студента.

Уколико факултет/Академија умјетности/комбиновани студијски програм не изводи ванредне студије, студент може наставити студије у статусу студента који суфинансира своје школовање;

- 3) дужан је измити трошкове уписа у текућу студијску годину, а који су одређени трошковником Универзитета и трошковницима факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма.

Члан 36.

Студенту који има званично верификован статус врхунског спортисте, умјетника или статус студента са посебним потребама, може се одобрити савладавање студијског програма под посебним условима, који се утврђују правилима студирања факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма.

Студент са посебним потребама има право на ментора и право да испит полаже на начин прилагођен његовим могућностима, што се регулише правилима студирања факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма.

Члан 37.

Студент чије се студије не финансирају из буџета Републике (студент који суфинансира своје школовање), а који жели да стекне статус студента чије се студије финансирају из буџета, може то право да оствари у складу са одредбама Правилника о промјени статуса и рангирању студената.

Ванредни студент који жели да стекне статус редовног студента, може то право да оствари у складу са одредбама Правилника о ванредном студију.

Студент има право да током својих студија само једном промијени свој статус (из статуса редовног студента у статус ванредног студента и обратно).

Мировање статуса студента

Члан 38.

Права и обавезе студента могу мировати.

Студенту се одобрава мировање права и обавеза у сљедећим случајевима:

- 1) теже болести,
- 2) упућивања на стручну праксу у трајању од најмање шест мјесеци,
- 3) његе дјетета до годину дана живота,
- 4) одржавања трудноће,
- 5) вршења функције предсједника и секретара Студентског парламента и
- 6) у другим случајевима предвиђеним статутима факултета/Академије умјетности.

Мировање права и обавеза студенту се одобрава на његов лични писани захтјев. Уз захтјев за мировање права и обавеза студент је обавезан да приложи документацију којом се доказује постојање случаја из претходног става.

Захтјев за мировање права и обавеза подноси се прије наступања мировања, а након уписане академске године на којој ће користити то право. Изузетно, захтјев за мировање по основу болничког лијечења или трудноће може се поднијети у року од 30 дана по престанку разлога који га узрокују.

Декан факултета/Академије умјетности, односно руководилац комбинованог студијског програма у случају основаности захтјева доноси рјешење којим се студенту одобрава мировање права и обавеза.

Против рјешења из става 4. овог члана дозвољен је приговор вијећу факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма, у року од 15 од дана пријема рјешења. Одлука вијећа факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма по приговору студента је коначна.

По престанку разлога због којих је затражио мировање, студент наставља студије према важећем студијском програму.

Промјена студијског програма

Члан 39.

Студенту се може омогућити прелазак са једног студијског програма на други под условима које утврђује Сенат Универзитета, на приједлог вијећа факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма.

Право на промјену студијског програма може се остварити прије почетка наставе. Уз захтјев за промјену студијског програма, прилажу се документа о постигнутом успјеху на студијском програму са кога се преписује.

Одлуку по захтјеву студента за промјену студијског програма унутар истог факултета/Академије умјетности, у складу са ставом 1. овог члана, доноси декан факултета/Академије умјетности, односно декан факултета/Академије умјетности на којем се изводи студијски програм на који се преписује студент. У случају када се студент определио за прелазак на комбиновани студијски програм, одлуку доноси руководилац комбинованог студијског програма.

Вријеме студирања на студијском програму са кога се преписује урачунава се у укупно трајање студија.

Студент апсолвент

Члан 40.

Статус студента апсолвента има онај студент који је одслушао све предмете предвиђене наставним планом за посљедњу годину студија и којем је преостало извршење обавеза само из посљедње године студија.

Апсолвентски стаж на студијама I циклуса траје двије године од истека посљедње године студија.

Апсолвентски стаж на студијама II циклуса траје дванаест мјесеци од истека посљедње године студија.

Након истека стажа из става 2. и 3. овог члана, студент има право да полаже испите уз обавезу накнаде трошкова, а у складу са трошковником факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма.

Размјена студената између универзитета

Члан 41.

Студент има право да у току студија проведе одређено вријеме (не дуже од једне студијске године на сваком циклусу студија) на другој високошколској установи у земљи или иностранству, посредством међународних програма за размјену студената, или на бази потписаних билатералних уговора између Универзитета и других високошколских установа, односно других облика међународне сарадње.

У складу са уговором који студент закључује са Универзитетом („уговор о учењу“) или билатералним уговором између Универзитета и високошколске установе, студенту се признаје остварени број бодова са универзитета на којем је боравио у складу са Статутом или другим општим актима Универзитета, односно факултета и Академије.

Члан 42.

Мобилношћу студената између универзитета не подразумијева се издавање дипломе, односно стицање степена, од стране универзитета на коме студент борави.

Члан 43.

Уз захтјев за боравак на другој високошколској установи прилаже се потврда о пријему студента на другу високошколску установу и уговор о студирању на другом универзитету.

По завршетку размјене, студент прилаже оригиналне документе ради провођења поступка признавања ЕЦТС бодова остварених на другој високошколској установи, и то:

- 1) уговор о студирању на другој високошколској установи (уколико је било измјена уговора);

- 2) препис оцјена који издаје високошколска установа на којој је студент био на размјени;
- 3) наставни план и програм који је студент похађао на високошколској установи на којој је био на размјени.

Академска и административна питања везана за размјену уредиће се посебним актом који доноси Сенат.

IV ВРЕДНОВАЊЕ РАДА СТУДЕНТА

Евалуација рада и знања студента

Члан 44.

Рад и знање студента прати се и оцјењује континуирано у току семестра и на завршном испиту.

Предметни наставник обавезан је да на првом часу наставе упозна студента са облицима праћења рада, терминима провјере знања, карактером и садржином завршног испита, структуром укупног броја бодова и начином формирања оцјене.

Оцјењивање се врши додјелјивањем бодова за сваки облик активности, као и путем провјере знања у току семестра (обавезне наставне активности) и на завршном испиту, а у складу са ECTS правилима и у складу са Правилима факултета/Академије умјетности, с тим да предиспитне обавезе буду обавезно укључене као један од елемената за оцјењивање.

Евиденцију о оцјењивању студената води студентска служба факултета/Академије умјетности, предметни наставник и сарадник.

Члан 45.

Наставник је дужан да јавно саопшти студентима резултате о броју освојених бодова након сваке провјере, као и укупан број бодова које је студент постигао од почетка наставе.

Студент има право да приступи свакој појединачној предиспитној провјери знања, до завршног испита, независно од осталих активности и провјера.

Члан 46.

Након завршетка наставе и завршног испита наставник одређује укупни број освојених бодова и формира коначну оцјену за сваког студента, урачунавајући бодове освојене за активности у току наставе, на предиспитним провјерама и на завршном испиту.

Укупан број освојених бодова и завршну оцјену наставник уноси у испитну пријаву и заједнички списак/извјештај о одржаном испиту који заједно са испитним пријавама доставља студентској служби факултета/Академије умјетности, а у индекс се уноси пролазна завршна оцјена.

Оцјењивање

Члан 47.

Оцјењивање и вредновање врши се у складу са Статутом Универзитета, оцјенама од 5 до 10.

Пролазне оцјене су од 6 до 10:

- 10 – *одличан-изузетан*; остварује се од 91 до 100 бодова;
- 9 – *одличан*; остварује се од 81 до 90 бодова;
- 8 – *врло добар*; остварује се од 71 до 80 бодова;
- 7 – *добар*; остварује се од 61 до 70 бодова;
- 6 – *довољан*; остварује се од 51 до 60 бодова;
- 5 – *није положено*; остварује се од 0 до 50 бодова.

Непролазна оцјену на завршном испиту наставник евидентира у записнику, без уписа предиспитних обавеза.

Мјесто одржавања испита

Члан 48.

Испити се полагају у сједишту Универзитета, а само изузетно и ван сједишта, у складу са лиценцираним студијским програмом.

Испити из умјетничких предмета могу се одржавати и ван сједишта Академије умјетности, уколико се ради о јавним манифестацијама као што су концерти, изложбе, представе и слично.

Одлуку о полагању испита ван сједишта Универзитета (факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма) у сваком појединачном случају доноси декан факултета/Академије умјетности, односно руководилац комбинованог студијског програма, што се детаљније регулише статутима организационих јединица, односно правилима студирања комбинованог студијског програма.

Јавност одржавања испита

Члан 49.

Испити, као и сви облици провјере знања, јавни су.

Уколико се испит организује усмено, наставник треба да омогући свим заинтересованим лицима да присуствују испитивању.

Усменом испиту обавезно присуствује поред кандидата и испитивача, најмање још једна особа из реда студената, наставника или сарадника.

Уколико се испит организује писмено, наставник упознаје студенте којим се помагалима могу користити.

Наставник је дужан да од декана факултета/Академије умјетности тражи своје изузеће уколико постоји нека околност која може довести у сумњу његову непристрасност и објективност предметног наставника, укључујући и сродство са студентом.

Члан 50.

Наставник је дужан да саопшти студентима резултате усменог завршног испита, практичног завршног испита, као и резултате главног умјетничког испита одмах по одржаном испиту.

Резултати писменог завршног испита и коначне оцјене објављују се у року не дужем од 7 (седам) дана од дана завршног испита, истицањем на огласној табли факултета/Академије умјетности или на други прикладан начин.

Наставник је дужан да студента на његов захтјев упозна са недостацима његовог рада.

Члан 51.

Ако студент сматра да је оштећен у поступку спровођења и оцјењивања испита или у осталим облицима провјере знања, односно ако сматра да испит није обављен у складу са Законом, Статутом Универзитета и овим Правилима, може поднијети приговор декану факултета/Академије умјетности, односно руководиоцу комбинованог студијског програма на добијену оцјену у року од два дана од дана јавне објаве оцјене.

Студент је обавезан да приговор из претходног става образложи.

Декан факултета/Академије умјетности/ руководилац комбинованог студијског програма је обавезан да у року од три дана од дана пријема приговора размотри приговор из става 1. овог члана и донесе рјешење по приговору.

Уколико оцијени да је приговор из става 1. овог члана основан, декан факултета/Академије умјетности/руководилац комбинованог студијског програма у року од 48 сати доноси рјешење о понављању испита и формирању трочлане испитне комисије, са којим треба упознати предметног наставника и студента. У рјешењу утврђује и термин понављаног испита, с тим да се полагање испита пред испитном комисијом обавља најкасније у року од седам дана од пријема рјешења о понављању испита. За предмете за који факултет/Академија умјетности није матичан, одлуку о комисији доноси проректор за наставу.

Против рјешења из претходног става допуштена је жалба вијећу факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма, чија је одлука коначна.

Наставник чијом оцјеном студент није задовољан не може бити предсједник комисије.

Одлуку о оцјени комисија доноси већином гласова и ова одлука је коначна.

Записник о току испита и оцјени комисија доставља студентској служби факултета/Академије умјетности.

Члан 52.

Послије три неуспјела покушаја полагања истог испита, студент има право да на лични захтјев полаже испит пред испитном комисијом коју именује декан факултета/Академије умјетности, односно руководилац комбинованог студијског програма.

Послије неуспјешног полагања испита пред комисијом, студент обнавља предмет из којег испит није положио.

Члан 53.

У случају спријечености предметног наставника да одржи завршни испит, организација и одржавање завршног испита повјерава се другом наставнику из исте или сродне уже научне/умјетничке области, или комисији коју именује декан факултета/Академије умјетности, односно руководилац комбинованог студијског програма.

Комисија из става 1. овог члана има најмање три члана. У комисију се именују наставници из исте или сродне уже научне области.

Одлуку о оцјени комисија доноси већином гласова.

Одлука комисије је коначна.

На саопштење оцјена комисије са усменог, односно писменог завршног испита сходно се примјењују одредбе члана 51. ових Правила.

Записник о току испита и оцјени комисија доставља студентској служби факултета/Академије умјетности.

Члан 54.

Вијеће факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма, уважавајући специфичности студијског програма, утврђује ближа правила која се односе на начин оцјењивања и додатне услове које студент мора испунити као услов за похађање наставе и полагање испита из појединих предмета, а који су у складу са овим Правилима.

Испитни рокови на I и II циклусу студија

Члан 55.

Полагање испита организује се у сљедећим испитним роковима: јануарско-фебруарском, априлском, јунско-јулском, септембарском и октобарском испитном року.

Испитни рок садржи два испитна термина, с правом студента да користи оба испитна термина, осим априлског и октобарског испитног рока.

При одређивању испитних рокова потребно је обезбиједити да разлика између два термина истог предмета буде најмање 10 дана.

Октобарски испитни рок одржава се у првој седмици октобра.

Апсолвентски рокови на I и II циклусу студија могу се организовати сваког календарског мјесеца, са по једним термином, изузев јула и августа.

Распоред и термини апсолвентских рокова дефинишу се одлуком декана факултета/ Академије умјетности/руководиоца комбинованог студијског програма.

Завршни испит

Члан 56.

Завршни испит се може одржати у форми:

1. писменог испита,
2. усменог испита,
3. писменог и усменог,
4. практичног рада,
5. главног умјетничког испита.

Члан 57.

Студент може предати или повући пријаву за полагање испита најкасније 72 часа прије одржавања испита, осим када је другачије уређено актом факултета/Академије.

У случају да студент не повуче испитну пријаву у року из става 1. овог члана, рачунаће се да није изашао на испит.

Завршни рад на I циклусу студија

Члан 58.

Студијским програмом I циклуса студија се може предвидјети завршни рад студента.

Завршни рад представља самосталну стручну обраду одређеног проблема, а вреднује се од 5 до 10 ECTS бодова.

Завршним радом студент доказује да је на основу знања стеченог током студија овладао заданом темом, да је тему обрадио по предвиђеној методологији, да зна користити стручну литературу и терминологију, као и да је исправно наводи.

Форма и обим завршног рада дефинишу се интерним актима факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма.

Тема завршног рада бира се из предмета, односно уже научне/умјетничке области коју садржи студијски програм, а за коју је матичан факултет/академија умјетности на коме се изводи настава, осим када су у питању комбиновани студијски програми.

Поступак избора теме, израде и одбране завршног рада регулише се интерним актима факултета/Академије умјетности/вијећа комбинованог студијског програма.

Члан 59.

Завршни рад пријављује се надлежној служби факултета/Академије умјетности на прописаном обрасцу.

Студент стиче право да пријави завршни рад када испуни све прописане услове из претпоследњег семестра.

Пријава завршног рада обухвата следеће податке: радни назив теме, предмет, датум пријаве и потпис ментора.

Члан 60.

У студијској години наставник може преузети, у својству ментора, највише 10 завршних радова, изузев ако је правилима студирања факултета/Академије/вијеће комбинованог студијског програма одређен мањи број.

Члан 61.

Студент може само једном промијенити тему завршног рада.

Члан 62.

Завршни рад студент израђује самостално.

Ментор је обавезан да прати рад студента, помаже му савјетима и упућивањем у литературу.

Мастер рад на II циклусу студија

Члан 63.

Завршни рад на II циклусу студија је мастер рад.

Израда мастер рада је обавезна на II циклусу студија.

Мастер рад представља самосталну научну и/или стручну обраду одређеног проблема и вреднује се са најмање 10, а највише 20 ECTS бодова. Број бодова којима се исказује мастер рад, односно завршни дио студијског програма, улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија II циклуса.

Мастер рад се ради у посљедњем семестру II циклуса студија и овим радом студент доказује да је на основу знања стеченог током студија овладао заданом темом, да је тему обрадио по предвиђеној методологији, да зна да користи стручну литературу и терминологију, као и да је исправно наводи.

Тема мастер рада бира се из уже научне/умјетничке области из које се изводи настава на студијском програму, а за коју је матичан факултет/академија умјетности на коме се изводи настава, осим када су у питању комбиновани студијски програми.

Поступак избора теме, израде и одбране мастер рада регулише се интерним актом факултета/Академије умјетности/комбинованог студијског програма.

Члан 64.

Пријава теме мастер рада на II циклусу студија садржи:

- 1) образложење назива рада,
- 2) предмет истраживања,
- 3) хипотезу са образложењем,
- 4) сврху и циљ истраживања,
- 5) методе које ће се примијенити,
- б) садржај рада,
- 7) попис основне литературе.

Члан 65.

У студијској години наставник може преузети, у својству ментора или коментора, највише 5 мастер радова на II циклусу студија.

Члан 66.

Студент може једном промијенити тему мастер рада.

Приликом промјене теме мастер рада понавља се и поступак пријаве.

Члан 67.

Мастер рад студент израђује самостално.

Ментор је обавезан да прати рад студента, помаже му савјетима и упућивањем на литературу.

Члан 68.

Подаци о одбрани објављују се на огласној табли и веб-страници факултета/ Академије умјетности/комбинованог студијског програма. Од одобрења коначне верзије рада од стране Вијећа до његове одбране мора проћи најмање 7 дана.

Члан 69.

Ако студент не добије пролазну оцјену на одбрани мастер рада, има право да затражи да му се одобри избор нове теме у оквиру исте или друге научне/умјетничке области.

Мастер рад и одбрана оцјењују се јединственом оцјеном од 5 (пет) до 10 (десет).

Оцјена се доноси већином гласова чланова комисије.

V ИСПРАВЕ О СТУДИЈАМА

Члан 70.

Јавне исправе су:

- 1) студентска књижица – индекс;
- 2) диплома о стеченом високом образовању;
- 3) додатак дипломи;
- 4) увјерење о положеним испитима;
- 5) увјерење о стеченој академској титули, односно звању у одређеној области.

Диплома

Члан 71.

Студенту који је завршио I и II циклус студија издаје се диплома о завршеном првом, односно II циклусу студија.

Уз диплому из претходног става студенту се обавезно издаје додатак дипломи.

Додатак дипломи се израђује ћиричним писмом на српском језику. На захтјев студента, додатак дипломи се израђује латиничним писмом на једном од језика других конститутивних народа БиХ. Допатак дипломи се обавезно израђује и на енглеском језику.

Диплому о завршеном I односно II циклусу студија и додатак дипломи потписују ректор и декан факултета/Академије умјетности.

Диплома се овјерава сувим жигом Универзитета.

Додатак дипломи овјерава се печатом Универзитета.

Друге исправе

Члан 72.

На захтјев студента издају се и друге исправе о студију којима се потврђују статусна и друга права студента у току студирања.

Све молбе и захтјеве студенти достављају у писаном облику надлежној служби факултета/Академије умјетности.

Студентска идентификациона картица

Члан 73.

Факултет/Академија умјетности/комбиновани студијски програм може да изда студентску идентификациону картицу, као доказ да је лице регистровано као студент Универзитета, којом му се обезбјеђује:

- 1) приступ свим просторима у којима се одвијају студентски програми Универзитета;
- 2) коришћење библиотека, рачунарских учионица, осим ако нису предвиђена посебна правила регистрације;
- 3) приступ спортским и другим објектима који стоје на располагању студентима Универзитета и
- 4) за потребе других активности у оквиру дјелатности Универзитета.

VI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Примјена Правила

Члан 74.

Ова Правила примјењују се за студенте I и II циклуса студија који су уписани на студијске програме Универзитета у Бањој Луци.

Члан 75.

Студенти уписани на дипломски студиј према одредбама Закона о универзитету („Службени гласник Републике Српске“ број: 12/93, 14/94, 99/04 и 92/05) могу завршити ове студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија, које прописује Закон о високом образовању.

Студенти који не доврше дипломски студиј у прописаном року предвиђеним Законом о универзитету, студије могу наставити у складу са Законом о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ број: 73/10, 104/11, 84/12 и 108/13), Статутом Универзитета и овим Правилима.

Ступање на снагу

Члан 76.

Ступањем на снагу ових Правила престају да важе Правила студирања на I и II циклусу студија Универзитета у Бањој Луци – Пречишћени текст, од 23.10.2009. године и Одлуке о измјени и допуни Правила студирања на I и II циклусу студија, број: 02/04-3.980-7/13 од 21.03.2013. године.

Члан 77.

Ова Правила ступају на снагу даном доношења, а примјењиваће се од почетка академске 2015/16. године на Универзитету у Бањој Луци.

Број: 02/04-3.2551-17/15

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ СЕНАТА

РЕКТОР

Проф. др Станко Станић, с.р.